

ISSN 2222-4459 (Print)
ISSN 2311-116X (Online)

НАУКОВИЙ ЖУРНАЛ
«БІЗНЕС ІНФОРМ»
№ 12 '2018 р. (491)

Періодичність 1 раз на місяць

Видається із січня 1992 р.

Свідоцтво про реєстрацію

КВ №19905-9705 ПР від 02.04.2013 р.

ЗАСНОВНИКИ:

НАУКОВО-ДОСЛІДНИЙ ЦЕНТР
ІНДУСТРІАЛЬНИХ ПРОБЛЕМ РОЗВИТКУ
НАН УКРАЇНИ (ХАРКІВ)

ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ім. С. Кузнеця

ВИДАВЕЦЬ:

ФОП Лібуркіна Л. М.

РЕДАКЦІЯ

Головний редактор: д-р екон. наук, проф.

В. С. Пономаренко

Науковий редактор: д-р екон. наук, проф.,

член-кор. НАН України **М. О. Кизим**

Випусковий редактор: д-р екон. наук,

доцент **В. Є. Хаустова**

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

д-р екон. наук, проф.

Алексєєв І. В. (Львів)

д-р екон. наук, проф.

Амосов О. Ю. (Харків)

д-р екон. наук, проф.

Благул І. С. (Івано-Франківськ)

д-р екон. наук, проф.

Гізатуллін Х. Н. (Єкатеринбург, Росія)

канд. екон. наук, проф.

Гонда В. (Братислава, Словачія)

д-р екон. наук, проф.

Жуковський М. (Люблін, Польща)

д-р екон. наук, проф.

Заруба В. Я. (Харків)

д-р екон. наук, проф.

Іванов Ю. Б. (Харків)

д-р екон. наук, проф.

Клебанова Т. С. (Харків)

д-р екон. наук, проф.

Ковальчук К. Ф. (Дніпро)

д-р екон. наук, проф.

Орлов П. А. (Харків)

д-р екон. наук, проф.

Погорлецький О. І. (С.-Петербург, Росія)

д-р екон. наук, проф.

Христіановський В. В. (Вінниця)

д-р філософії (економіка)

Шоша Жан-Юг (Ліон, Франція)

**У журналі можуть друкуватися основні
результати дисертаційних робіт
з економічних наук**

Журнал реферується у загальнодержавній
реферативній базі даних «Україніка наукова» та
в українському реферативному журналі «Джерело»

ЖУРНАЛ «БІЗНЕС ІНФОРМ» ПРЕДСТАВЛЕНО В МІЖНАРОДНИХ НАУКОМЕТРИЧНИХ БАЗАХ ДАНИХ, РЕПОЗИТОРІЯХ І ПОШУКОВИХ СИСТЕМАХ:

- Ulrichsweb Global Serials Directory (США);
- Research Papers in Economics (США);
- Російський індекс наукового цитування (Росія);
- Index Copernicus (Польща);
- Directory of Open Access Journals;
- CiteFactor (США);
- Academic Journals Database (Швейцарія);
- Research Bible (Японія);
- Соціонет (Росія);
- Open Academic Journals Index;
- GetInfo (Німеччина);
- BASE (Німеччина);
- OpenAIRE (Європейський Союз);
- SUNCAT Union Catalogue (Велика Британія);
- COPAC Union Catalogue (Велика Британія);
- J-Gate (Індія);
- Open Access Library;
- Scientific Indexing Services;
- Advanced Science Index;
- Академия Google (США);
- InfoBase Index;
- WorldCat

ЗІ СПИСКУ

ДРУКОВАНИХ (ЕЛЕКТРОННИХ) ПЕРІОДИЧНИХ ВИДАНЬ, ЩО ВКЛЮЧАЮТЬСЯ ДО ПЕРЕЛІКУ НАУКОВИХ ФАХОВИХ ВИДАНЬ УКРАЇНИ

Журнал «Бізнес Інформ» («Бизнес Информ», «Business Inform»)
(Співзасновники: НДЦ індустріальних проблем розвитку НАН України,
Харківський національний економічний університет ім. С. Кузнеця)

Додаток 10 до Наказу Міністерства освіти і науки України

від 12.05.2015 р. № 528

ЗМІСТ

ЕКОНОМІЧНА ТЕОРІЯ

Васильців Т. Г., Іляш О. І., Лупак Р. А. Проблеми та засоби конвергенції соціальної безпеки в Україні та ЄС.....	8
Зайцева А. О. «Сталий розвиток»: теоретичний аспект	15
Мокрицька А. Б., Сліпченко Т. О. Економіко-правові аспекти захисту комерційної таємниці в Україні	21
Абрамов Ф. В. Суспільні настрої як фактор динаміки антикорупційних формальних правил	26

ГЛОБАЛІЗАЦІЙНІ ПРОЦЕСИ В ЕКОНОМІЦІ

Бутенко Н. В., Богуславський О. В. Трансформація конкурентних відносин в умовах глобалізації	32
Кизим М. О., Крамарев Г. В., Іванова О. Ю., Хаустова В. Є. Теоретичні засади розвитку глобальних ланцюгів створення вартості	39
Шаульська Л. В., Усик І. О. Дослідження факторів економічної циклічності розвитку України в умовах глобалізації.....	51

ЗАКОРДОННИЙ ДОСВІД

Давидов Д. С., Марченко А. Г. Привабливість окремих регіонів ЄС як екосистем для створення та розвитку стартапів.....	59
Пархоменко Н. О., Отенко П. В., Гаміє А. М. Світові та вітчизняні тенденції розвитку підприємств машинобудівної галузі.....	64

МІЖНАРОДНІ ЕКОНОМІЧНІ ВІДНОСИНИ

Яковенко В. С., Борщинська Т. Ю. Формулювання загроз та оцінювання рівня зовнішньоекономічної безпеки України.....	71
---	----

МЕХАНІЗМИ РЕГУЛЮВАННЯ ЕКОНОМІКИ

Мельник І. М. Особливості державного регулювання процесів соціально-економічної модернізації сфери товарного обігу.....	78
--	----

ІННОВАЦІЙНІ ПРОЦЕСИ

Скоробогатова Н. Є., Гордієнко І. М. Інноваційна активність промислових підприємств України в контексті Індустрії 4.0.....	84
Матвійченко О. С. Концепція Індустрія 4.0: зміст, можливості та ризики.....	91

ІНВЕСТИЦІЙНІ ПРОЦЕСИ

Слободянюк Н. О., Шокер Р. І. Моделювання механізму інвестиційного забезпечення фінансової безпеки країни.....	100
--	-----

РЕГІОНАЛЬНА ЕКОНОМІКА

Шашина М. В. Регіональні аспекти структурної модернізації економіки України	107
Самойлік М. С., Диченко О. Ю., Даценко В. В. Оцінка та прогнозування ресурсно-екологічної безпеки в контексті забезпечення економічної безпеки регіону	113
Матвеева Н. М., Славута О. І. Аналітичне забезпечення розвитку водопровідно-каналізаційного господарства Харківського регіону	120

ЕКОНОМІКО-МАТЕМАТИЧНЕ МОДЕЛЮВАННЯ

Дума А. В. Моделювання галузевих структурних змін в економіці регіону	126
Ченуша О. С. Діагностика впливу компетентності персоналу на економічну безпеку нафтопереробних підприємств.....	137
Раєвнева О. В., Бровко О. І. Моделювання кількості працевлаштованих випускників після закінчення закладів вищої освіти.....	143
Шпак Н. Г. Визначення конкурентоспроможності учасників міжнародної економічної системи з урахуванням митного чинника....	149
Артюмова А. В., Приходько В. О. Удосконалення методики оцінювання конкурентоспроможності підприємства за рахунок процедури визначення оптимальної кількості факторів оцінювання, з урахуванням необхідного порядку їх інтегрування	156
Ковпак Е. О., Туманова Ю. Г. Розрахунок кредитного ліміту для фізичної особи-позичальника на підставі логіт-моделі	162
Оболенцева А. В. Імітаційна модель управління конкурентоспроможністю промислових комплексів регіонів (на прикладі Слобожанського регіону).....	169
Ягі М. Методичний підхід до оцінювання економічної безпеки України.....	176

ЕКОНОМІКА ПРОМИСЛОВОСТІ

Хаустова В. Є., Котляров Є. І., Лелюк О. В. Аналіз державної політики розвитку електроенергетики України	182
Тульчинська С. О. Напрями підвищення конкурентоспроможності промислових комплексів регіонів України	194

ЕКОНОМІКА СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА І АПК

Ярошенко І. В., Семигулін П. К. Тенденції розвитку аграрного сектора економіки України в контексті ефективності публічного управління територіальним розвитком	199
Кулинич Ю. М., Шірінян Л. В. Інвестиційна привабливість аграрного сектора України	211

ЕКОНОМІКА ТОРГІВЛІ ТА ПОСЛУГ

Кавун-Мошковська О. О. Магазины самообслуживания в Україні: структурно-регіональна характеристика розвитку	217
--	-----

АДРЕСА РЕДАКЦІЇ:

Україна, 61001, Харків,
пров. Інженерний, 1а,
Бібліотечний корп., 2 пов., к. 224.

Тел./факс: (057) 702-05-25

e-mail: biz_inf@ukr.net

www.business-inform.net

АДРЕСА

ВИГОТІВНИКА:

ФОП Рубашкін Д. Ю.

Україна, 61002, Харків,

вул. Маршала Бажанова, 28.

Тел.: 067-579-46-58

ПЕРЕДПЛАТА:

• у Видавця;

• **ТОВ «Меркурій Експрес»:**

Україна, 49038, Дніпро,

вул. Ярослава Мудрого, 33.

Тел.: (093) 393-57-40

Науковий журнал

БІЗНЕС ІНФОРМ

БИЗНЕС ИНФОРМ

BUSINESS INFORM

Видається 1 раз на місяць

Мова видання – українська, російська,
англійська

Рекомендовано до друку рішеннями:
вченої ради ХНЕУ № 5 від 26.12.2018 р.

вченої ради НДЦ ІПР НАНУ
№ 12 від 26.12.2018 р.

Здано до набору 15.11.2018 р.

Підписано до друку 26.12.2018 р.

Формат 60 x 84/8.

Друк цифровий.

Ум. друк. арк. 56,03. Обл.-вид. арк. 72,8.

Надруковано у ФОП Рубашкін Д. Ю.

Замовлення № 326. Наклад 100 прим.

© **БІЗНЕСІНФОРМ**, 2018

ЕКОНОМІКА ТРАНСПОРТУ І ЗВ'ЯЗКУ

Ареф'єва О. В., Сімкова Т. О., Лисиця Ю. Б. Організаційно-економічне забезпечення управління якістю послуг авіатранспортних підприємств.....	224
Зеліско І. М., Сосновська О. О. Аналіз впливу глобальних ризиків сучасності на функціонування вітчизняних підприємств зв'язку.....	232

ЕКОНОМІКА ПРАЦІ ТА СОЦІАЛЬНА ПОЛІТИКА

Кривошлик Т. Д. Вплив тенденцій соціального страхування на розвиток системи страхового захисту в Україні.....	239
Перепелюкова О. В., Мох М. А. Д. Модель організаційного забезпечення процесу працевлаштування населення.....	246

ЕКОНОМІКА ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ

Панова І. О. Екологізація економічного розвитку в умовах екологічної кризи.....	251
--	-----

ЕКОНОМІКА ПІДПРИЄМСТВА

Нестеренко Р. В. Економіко-організаційне забезпечення логістичної діяльності підприємств: теоретичний аспект.....	256
Нікітюк В. Г. Теоретичні засади побудови логістичних систем металургійного підприємства.....	261
Трифонов О. В., Трушкіна Н. В. Управління ризиками логістичної діяльності промислових підприємств.....	268
Загурський О. М., Погоріла А. А. Застосування вартісно-орієнтованого управління для оцінки фінансового стану підприємства.....	275
Мельник А. О., Штефан А. І. Прибутковість підприємств України: сучасний стан, динаміка та шляхи підвищення.....	281
Гаркуша Н. М., Руденко І. В. Класифікація матеріальних оборотних активів у системі управління підприємством.....	288
Шарко М. В., Гусаріна Н. В. Бізнес-аналітика ключових тенденцій розвитку суднобудівних підприємств в Україні.....	297

БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК І АУДИТ

Любар О. О., Цуркан А. О. Особливості організації бухгалтерського обліку в агрохолдингах.....	304
Крутова А. С., Семенець А. О. Нормативно-правове забезпечення внутрішнього аудиту: вітчизняний досвід та світова практика.....	309
Ковальчук В. В. Загальні положення формування облікового забезпечення управління процесами реалізації договору концесії.....	317

ФІНАНСИ, ГРОШОВИЙ ОБІГ І КРЕДИТ

Ситник Н. С., Ковальчук М. П. Аналіз фінансової безпеки кредитного ринку України.....	323
Внукова Н. М., Ачкасова С. А., Горяник О. В. Розвиток системи забезпечення ризик-менеджменту в діяльності підрозділу фінансової розвідки.....	329
Благун І. І. Формування ринкових цін на акції під впливом цін ф'ючерсів на нафту.....	340
Стороженко О. О., Єлісеєва О. К. Переваги та недоліки використання дистанційного банківського обслуговування в банківському секторі України.....	347
Данько Т. В., Клаунко В. О. Критерії інвестування фінансових інститутів у малі та середні підприємства.....	352
Плескун І. В. Управління ризиками банків: сучасні тенденції розвитку.....	358
Колодізев О. М., Коцюба О. В. Морфологічний аналіз сутності поняття «комплаєнс» як основа фінансової стабільності банку.....	365

Головня О. М. Проблеми та перспективи недержавного фінансування соціально-економічного розвитку.....	373
Омельченко О. І., Рац О. М. Нівелювання фінансових ризиків банківської системи з використанням інструментів моніторингу.....	379
Романовська Ю. А., Урбанович В. А. Єдиний соціальний внесок як ефективний інструмент забезпечення надходжень у системі державного соціального страхування.....	386
Паєнтко Т. В., Савченко Ю. М. Теоретичні засади класифікації перекладання податків.....	393
Коровий В. В. Бюджет територіальної громади як основа місцевих фінансів.....	399

МЕНЕДЖМЕНТ І МАРКЕТИНГ

Бутенко Т. В., Коган І. В. Сучасна структура та ефективне управління економічними методами в менеджменті.....	406
Муха С. В. Сучасна українська корпоративна культура.....	413
Дрогобицький І. М. Ментальність в менеджменті.....	418
Бондаренко О. М., Рішко Ю. І., Тардаскіна Т. М. Переваги віддаленої роботи як ефективної форми зайнятості персоналу в сучасних умовах.....	425
Череп А. В., Григорович Л. С. Огляд методів оцінки ефективності управління підприємством.....	430
Пілецька С. Т., Коритько Т. Ю. Система адаптивного управління підприємством в умовах мінливого зовнішнього середовища.....	435
Кравчук Н. М., Гончарук А. В. Управління процесами формування трудових ресурсів транспортного підприємства.....	441
Кузнецова Г. В. Модернізована концепція контролінгу, орієнтованого на функції антикризового управління промисловими підприємствами.....	448
Кондратенко Н. О., Новіков Д. А. Методичне забезпечення оцінки ризиків в управлінні кадровим потенціалом промислового підприємства.....	453
Голубцова К. К. Визначення напрямів адаптивного управління підприємствами фармацевтичного сектора на основі досвіду провідних країн світу.....	460
Гавкалова Н. А., Терещенко А. В. Методичний підхід до оцінювання ефективності менеджменту персоналу на підприємстві.....	465
Власова В. П., Шелест Т. М. Проактивне управління проектами в системі підготовки моряків.....	471
Горбаль Н. І., Ільницька К. О., Романишин С. Б. Професія SMM-маркетолога в Україні: проблеми та перспективи.....	477

СОДЕРЖАНИЕ

ЭКОНОМИЧЕСКАЯ ТЕОРИЯ

- Васильцов Т. Г., Иляш О. И., Лупак Р. А.** Проблемы и средства конвергенции социальной безопасности в Украине и ЕС 8
- Зайцева Л. А.** «Устойчивое развитие»: теоретический аспект 15
- Мокрицкая А. Б., Слипченко Т. А.** Экономико-правовые аспекты защиты коммерческой тайны в Украине 21
- Абрамов Ф. В.** Общественные настроения как фактор динамики антикоррупционных формальных правил 26

ГЛОБАЛИЗАЦИОННЫЕ ПРОЦЕССЫ В ЭКОНОМИКЕ

- Бутенко Н. В., Богуславский А. В.** Трансформация конкурентных отношений в условиях глобализации 32
- Кизим Н. А., Крамарев Г. В., Иванова О. Ю., Хаустова В. Е.** Теоретические основы развития глобальных цепочек создания стоимости 39
- Шаульская А. В., Усик И. А.** Исследование факторов экономической цикличности развития Украины в условиях глобализации 51

ЗАРУБЕЖНЫЙ ОПЫТ

- Давыдов Д. С., Марченко А. Г.** Привлекательность отдельных регионов ЕС как экосистем для создания и развития стартапов 59
- Пархоменко Н. А., Отенко П. В., Гамие А. М.** Мировые и отечественные тенденции развития предприятий машиностроительной отрасли 64

МЕЖДУНАРОДНЫЕ ЭКОНОМИЧЕСКИЕ ОТНОШЕНИЯ

- Яковенко В. С., Борщинская Т. Ю.** Формулирование угроз и оценка уровня внешнеэкономической безопасности Украины 71

МЕХАНИЗМЫ РЕГУЛИРОВАНИЯ ЭКОНОМИКИ

- Мельник И. Н.** Особенности государственного регулирования процессов социально-экономической модернизации сферы товарного обращения 78

ИННОВАЦИОННЫЕ ПРОЦЕССЫ

- Скоробогатова Н. Е., Гордиенко И. Н.** Инновационная активность промышленных предприятий Украины в контексте Индустрии 4.0 84
- Матвейченко А. С.** Концепция Индустрия 4.0: содержание, возможности и риски 91

ИНВЕСТИЦИОННЫЕ ПРОЦЕССЫ

- Слободянюк Н. А., Шокер Р. И.** Моделирование механизма инвестиционного обеспечения финансовой безопасности страны 100

РЕГИОНАЛЬНАЯ ЭКОНОМИКА

- Шашина М. В.** Региональные аспекты структурной модернизации экономики Украины 107
- Самойлик М. С., Дыченко О. Ю., Даценко В. В.** Оценка и прогнозирование ресурсно-экологической безопасности

- в контексте обеспечения экономической безопасности региона 113
- Матвеева Н. Н., Славута Е. И.** Аналитическое обеспечение развития водопроводно-канализационного хозяйства Харьковского региона 120

ЭКОНОМИКО-МАТЕМАТИЧЕСКОЕ МОДЕЛИРОВАНИЕ

- Дума Л. В.** Моделирование отраслевых структурных изменений в экономике региона 126
- Ченуша А. С.** Диагностика влияния компетентности персонала на экономическую безопасность нефтеперерабатывающих предприятий 137
- Раевнева Е. В., Бровко О. И.** Моделирование количества трудоустроенных выпускников после окончания заведений высшего образования 143
- Шпак Н. Г.** Определение конкурентоспособности участников международной экономической системы с учетом таможенного фактора 149
- Артемова А. В., Приходько В. А.** Совершенствование методики оценивания конкурентоспособности предприятия за счет процедуры определения оптимального количества факторов оценивания, с учетом необходимого порядка их интегрирования 156
- Ковпак Э. А., Туманова Ю. Г.** Расчет кредитного лимита для физического лица-заемщика на основании логит-модели 162
- Оболенцева Л. В.** Имитационная модель управления конкурентоспособностью промышленных комплексов регионов (на примере Слобожанского региона) 169
- Яги М.** Методический подход к оцениванию экономической безопасности Украины 176

ЭКОНОМИКА ПРОМЫШЛЕННОСТИ

- Хаустова В. Е., Котляров Е. И., Лелюк А. В.** Анализ государственной политики развития электроэнергетики Украины 182
- Тульчинская С. А.** Направления повышения конкурентоспособности промышленных комплексов регионов Украины 194

ЭКОНОМИКА СЕЛЬСКОГО ХОЗЯЙСТВА И АПК

- Ярошенко И. В., Семигулин П. К.** Тенденции развития аграрного сектора экономики Украины в контексте эффективности публичного управления территориальным развитием 199
- Кулинич Ю. М., Ширинян А. В.** Инвестиционная привлекательность аграрного сектора Украины 211

ЭКОНОМИКА ТОРГОВЛИ И УСЛУГ

- Кавун-Мошковская О. А.** Магазины самообслуживания в Украине: структурно-региональная характеристика развития 217

ЭКОНОМИКА ТРАНСПОРТА И СВЯЗИ

- Арефьева Е. В., Симкова Т. А., Лисица Ю. Б.** Организационно-экономическое обеспечение управления качеством услуг авиатранспортных предприятий 224

Зелиско И. М., Сосновская О. А. Анализ влияния глобальных рисков современности на функционирование отечественных предприятий связи	232
---	-----

ЭКОНОМИКА ТРУДА И СОЦИАЛЬНАЯ ПОЛИТИКА

Кривошлык Т. Д. Влияние тенденций социального страхования на развитие системы страховой защиты в Украине.....	239
Перепелюкова Е. В., Мох М. А. Д. Модель организационного обеспечения процесса трудоустройства населения	246

ЭКОНОМИКА ПРИРОДОПОЛЬЗОВАНИЯ

Панова И. А. Экологизация экономического развития в условиях экологического кризиса	251
--	-----

ЭКОНОМИКА ПРЕДПРИЯТИЯ

Нестеренко Р. В. Экономико-организационное обеспечение логистической деятельности предприятий: теоретический аспект	256
Никитюк В. Г. Теоретические основы построения логистических систем металлургического предприятия.....	261
Трифопова Е. В., Трушкина Н. В. Управление рисками логистической деятельности промышленных предприятий.....	268
Загурский О. Н., Погорела А. А. Применение ценностно-ориентированного управления для оценки финансового состояния предприятия.....	275
Мельник А. А., Штефан Л. И. Прибыльность предприятий Украины: современное состояние, динамика и пути повышения.....	281
Гаркуша Н. Н., Руденко И. В. Классификация материальных оборотных активов в системе управления предприятием.....	288
Шарко М. В., Гусарина Н. В. Бизнес-аналитика ключевых тенденций развития судостроительных предприятий в Украине.....	297

БУХГАЛТЕРСКИЙ УЧЁТ И АУДИТ

Любар О. А., Цуркан А. О. Особенности организации бухгалтерского учета в агрохолдингах.....	304
Крутова А. С., Семенец А. А. Нормативно-правовое обеспечение внутреннего аудита: отечественный опыт и мировая практика.....	309
Ковальчук В. В. Общие положения формирования учетного обеспечения управления процессами реализации договора концессии.....	317

ФИНАНСЫ, ДЕНЕЖНЫЙ ОБОРОТ И КРЕДИТ

Сытнык Н. С., Ковальчук М. П. Анализ финансовой безопасности кредитного рынка Украины.....	323
Внукова Н. Н., Ачкасова С. А., Горяник О. В. Развитие системы обеспечения риск-менеджмента в деятельности подразделения финансовой разведки	329
Благун И. И. Формирование рыночных цен на акции под влиянием фьючерсов на нефть	340
Стороженко О. А., Елисева О. К. Преимущества и недостатки использования дистанционного банковского обслуживания в банковском секторе Украины	347
Данько Т. В., Клунко В. А. Критерии инвестирования финансовых институтов в малые и средние предприятия	352

Плескун И. В. Управление рисками банков: современные тенденции развития	358
Колодизев О. Н., Коцюба Е. В. Морфологический анализ сущности понятия «комплаенс» как основа финансовой стабильности банка	365
Головня Е. М. Проблемы и перспективы негосударственного финансирования социально-экономического развития	373
Омельченко О. И., Рац О. Н. Нивелирование финансовых рисков банковской системы с использованием инструментов мониторинга.....	379
Романовская Ю. А., Урбанович В. А. Единый социальный взнос как эффективный инструмент обеспечения поступлений в системе государственного социального страхования	386
Паентко Т. В., Савченко Ю. М. Теоретические основы классификации переложения налогов.....	393
Коровий В. В. Бюджет территориальной общины как основа местных финансов	399

МЕНЕДЖМЕНТ И МАРКЕТИНГ

Бутенко Т. В., Коган И. В. Современная структура и эффективное управление экономическими методами в менеджменте	406
Муха С. В. Современная украинская корпоративная культура	413
Дрогобыцкий И. Н. Ментальность в менеджменте	418
Бондаренко Е. М., Ришко Ю. И., Тардаскина Т. Н. Преимущества удаленной работы как эффективной формы занятости персонала в современных условиях.....	425
Череп А. В., Григорович Л. С. Обзор методов оценки эффективности управления предприятием	430
Пилецкая С. Т., Корытько Т. Ю. Система адаптивного управления предприятием в условиях изменяющейся внешней среды.....	435
Кравчук Н. Н., Гончарук А. В. Управление процессами формирования трудовых ресурсов транспортного предприятия	441
Кузнецова А. В. Модернизированная концепция контроллинга, ориентированного на функции антикризисного управления промышленными предприятиями.....	448
Кондратенко Н. О., Новиков Д. А. Методическое обеспечение оценки рисков в управлении кадровым потенциалом промышленного предприятия	453
Голубцова К. К. Определение направлений адаптивного управления предприятиями фармацевтического сектора на основе опыта передовых стран мира	460
Гавкалова Н. Л., Терещенко А. В. Методический подход к оценке эффективности менеджмента персонала на предприятии	465
Власова В. П., Шелест Т. Н. Проактивное управление проектами в системе подготовки моряков.....	471
Горбаль Н. И., Ильницкая Е. А., Романишин С. Б. Профессия SMM-маркетолога в Украине: проблемы и перспективы	477

CONTENT

ECONOMIC THEORY

- Vasylytsiv T. G., Ilyash O. I., Lupak R. L.** The Problems and Means of Convergence of Social Security in Both Ukraine and the EU 8
- Zajtzeva L. O.** The «Sustainable Development»: Theoretical Aspect 15
- Mokrutka A. B., Slipchenko T. O.** The Economic and Legal Aspects of the Protection of Commercial Secrets in Ukraine 21
- Abramov F. V.** The Public Sentiments as a Factor in the Dynamics of Anti-Corruption Formal Rules 26

GLOBALIZATION PROCESSES IN ECONOMICS

- Butenko N. V., Boguslavskyy O. V.** The Transformation of Competitive Relations in Conditions of Globalization 32
- Kyzym M. O., Kramarev H. V., Ivanova O. Yu., Khaustova V. Ye.** The Theoretical Foundations of the Development of Global Value Chains 39
- Shaulska L. V., Usyk I. O.** Researching the Factors of Economic Cyclicity of Development of Ukraine in Conditions of Globalization 51

FOREIGN EXPERIENCE

- Davydov D. S., Marchenko A. G.** The Attractiveness of Individual Regions of the EU as Ecosystems for Creating and Developing Startups 59
- Parkhomenko N. O., Otenko P. V., Gamiye A. M.** The Global and the National Tendencies of Development of Enterprises of the Machine-Building Sector 64

INTERNATIONAL ECONOMIC RELATIONS

- Iakovenko V. S., Borshchynska T. U.** Formulating the Threats and Estimating the Level of Foreign Economic Security of Ukraine 71

MECHANISMS OF REGULATION OF THE ECONOMY

- Melnyk I. M.** The Features of the State Regulation of the Processes of Socio-Economic Modernization of the Sphere of Commodity Circulation 78

INNOVATIVE PROCESSES

- Skorobogatova N. Ye., Hordiienko I. M.** The Innovative Activity of Industrial Enterprises of Ukraine in the Context of Industry 4.0 84
- Matviichenko O. S.** The Conception of Industry 4.0: Content, Opportunities, and Risks 91

INVESTMENT PROCESSES

- Slobodyanyuk N. O., Shoker R. I.** Modeling the Mechanism for Investment Provision of Financial Security of the Country... 100

REGIONAL ECONOMY

- Shashyna M. V.** The Regional Aspects of the Structural Modernization of Ukraine's Economy 107
- Samojlik M. S., Dychenko O. Yu., Datsenko V. V.** Estimating and Forecasting the Resource-Ecological Security in the Context of Ensuring the Economic Security of Region 113
- Matvieieva N. M., Slavuta O. I.** The Analytical Support for the Development of the Water Supply and Sewage Industry in Kharkiv Region 120

ECONOMIC AND MATHEMATICAL MODELING

- Duma L. V.** Modeling the Sectoral Structural Changes in the Region's Economy 126
- Chenusha O. S.** Diagnosing the Impact of Staff Competence on the Economic Security of Oil Refining Enterprises 137
- Rayevnyeva O. V., Brovko O. I.** Modeling the Number of Employed after Graduating from Higher Education Institutions 143
- Shpak N. G.** Determining the Competitiveness of Participants of the International Economic System in View of the Customs Factor 149
- Artyomova A. V., Prikhodko V. O.** Improving the Methodology of Assessing the Competitiveness of Enterprise by Means of the Procedure of Determining the Optimal Number of Assessment Factors, in View of the Necessary Order of their Integration 156
- Kovpak E. O., Tumanova Yu. H.** Calculating the Credit Limit for Individual Borrower on the Basis of Logit-Model 162
- Obolentseva L. V.** The Simulation Model of Management of Competitiveness of the Industrial Complexes of Regions (on the Example of Slobozhanshchina) 169
- Yagi M.** The Methodical Approach to Assessing the Economic Security of Ukraine 176

ECONOMICS OF INDUSTRY

- Khaustova V. Ye., Kotliarov Ie. I., Lelyuk O. V.** Analyzing the State Policy on Development of the Electric Power Industry of Ukraine 182
- Tulchynska S. O.** The Directions of Increasing Competitiveness of the Industrial Complexes of Regions of Ukraine 194

AGRICULTURAL ECONOMICS AND AGRIBUSINESS

- Yaroshenko I. V., Semigulin P. K.** The Tendencies of Development of Agrarian Sector of Economy of Ukraine in the Context of Efficiency of Public Management of Territorial Development 199
- Kulynych Yu. M., Shirinyan L. V.** The Investment Attractiveness of the Agricultural Sector of Ukraine 211

ECONOMICS OF TRADE AND SERVICES

- Kavun-Moshkovska O. O.** The Self-Service Shops in Ukraine: the Structural and Regional Characterization of Development 217

ECONOMICS OF TRANSPORT AND COMMUNICATIONS

- Arefieva O. V., Simkova T. O., Lisitsa Yu. B.** The Organizational-Economic Provision of Quality Management of Services of Air Transport Enterprises 224
- Zelisko I. M., Sosnovska O. O.** Analyzing the Impact of Modern Global Risks on the Operation of National Communication Enterprises 232

LABOR ECONOMICS AND SOCIAL POLICY

- Kryvoshlyk T. D.** Impact of Tendencies of Social Insurance on Development of the Insurance Protection System in Ukraine 239
- Perepelyukova O. V., Mokh M. A. J.** The Model of Organizational Provision of the Process of Population Employment 246

ENVIRONMENTAL ECONOMICS

- Panova I. O.** Ecologization of the Economic Development in Conditions of Ecological Crisis..... 251

ECONOMICS OF ENTERPRISE

- Nesterenko R. V.** The Economic-Organizational Provision of the Logistic Activity of Enterprises: Theoretical Aspect..... 256
- Nikitiuk V. G.** The Theoretical Bases of Constructing the Logistic Systems of Metallurgical Enterprise 261
- Tryfonova O. V., Trushkina N. V.** The Risks Management of the Logistics Activities of Industrial Enterprises 268
- Zagurskiy O. M., Pohorila A. A.** Applying the Value-Oriented Management to Estimate the Financial Condition of Enterprise 275
- Melnyk A. O., Shtefan L. I.** The Profitability of Ukrainian Enterprises: Current Status, Dynamics, Ways of Increasing..... 281
- Harkusha N. M., Rudenko I. V.** A Classification of Material Circulating Assets in the Management System of Enterprise..... 288
- Sharko M. V., Gusarina N. V.** The Business Analytics of the Key Tendencies of Development of the Shipbuilding Enterprises in Ukraine 297

ACCOUNTING AND AUDITING

- Lubar O. O., Tsurkan A. O.** The Peculiarities of Organization of Accounting in Agro-Holdings..... 304
- Krutova A. S., Semenets A. O.** The Normative-Legal Provision of Internal Audit: National Experience and World Practice 309
- Kovalchuk V. V.** The Guidelines for the Formation of Accounting Provision for the Management of Processes of Implementing a Concession Agreement 317

FINANCE, MONEY CIRCULATION AND CREDIT

- Sytnyk N. S., Kovalchuk M. P.** Analyzing the Financial Security of the Ukrainian Credit Market 323
- Vnukova N. M., Achkasova S. A., Horianyk O. V.** Developing the Risk Management System in the Activity of Financial Intelligence Division..... 329
- Blahun I. I.** Formation of the Market Prices for Shares under the Influence of Oil Futures 340
- Storozhenko O. O., Yeliseyeva O. K.** The Advantages and Disadvantages of Using the Remote Banking Services in the Banking Sector of Ukraine..... 347
- Danko T. V., Klunko V. A.** The Criteria for Investment of Financial Institutions in the Small and Medium-Size Enterprises..... 352
- Pleskun I. V.** The Banks' Risks Management: The Current Development Tendencies..... 358

- Kolodiziev O. M., Kotsiuba O. V.** Developing the Theoretical Fundamentals of Ensuring the Financial Stability of Bank on the Results of the Morphological Analysis of Essence of the Concept of «Compliance» 365
- Holovnia O. M.** The Problems and Prospects of the Nonstate Financing of Socio-Economic Development 373
- Omelchenko O. I., Rats O. M.** Leveling the Financial Risks of Banking System with Use of Monitoring Instruments 379
- Romanovska Yu. A., Urbanovich V. A.** The Single Social Contribution as an Efficient Instrument to Ensure Revenues in the State Social Insurance System..... 386
- Paientko T. V., Savchenko Yu. M.** The Theoretical Foundations of the Tax Transfer Classification 393
- Koroviy V. V.** The Territorial Community Budget as a Basis of Local Finances..... 399

MANAGEMENT AND MARKETING

- Butenko T. V., Kohan I. V.** The Modern Structure and Efficient Managing of the Economic Methods in Management..... 406
- Mukha S. V.** Modern Ukrainian Corporate Culture 413
- Drogobytzkyi I. M.** Mentality in Management..... 418
- Bondarenko O. M., Rishko Yu. I., Tardaskina T. M.** The Advantages of Remote Work as an Efficient Form of Employment of Staff in Modern Conditions 425
- Cherep A. V., Hryhorovych L. S.** Reviewing the Methods for Evaluation of Efficiency of the Enterprise Management..... 430
- Piletska S. T., Korytko T. Yu.** The System of Adaptive Management of Enterprise in Conditions of a Changing External Environment..... 435
- Kravchuk N. M., Goncharuk A. V.** Management of the Processes of Formation of Labor Resources of Transport Enterprise 441
- Kuznetsova G. V.** The Modernized Conception of Controlling, Oriented towards the Functions of Anti-Crisis Management of Industrial Enterprises 448
- Kondratenko N. O., Novikov D. A.** The Methodical Provision of Risks Evaluation in the Management of Personnel Potential of Industrial Enterprise..... 453
- Golubtsova K. K.** Defining the Directions of Adaptive Management of Enterprises in the Pharmaceutical Sector on the Basis of Experience of the Advanced Countries of the World 460
- Gavkalova N. L., Tereshchenko L. V.** The Methodical Approach to Evaluation of the Efficiency of Staff Management at Enterprise 465
- Vlasova V. P., Shelest T. M.** The Proactive Projects Management in the Seamen Training System..... 471
- Horbal N. I., Ilnytska K. O., Romanyshyn S. B.** The Profession of SMM-Marketer in Ukraine: Problems and Prospects 477

ing of Compliance Control in the domestic banking business]. *Bukhhalterskyi oblik, analiz i audyt*, no. 2 (2015): 87-90.

Selezneva, M. V. "Komplaens kontrol v bankovskoy sfere. Novyy podkhod k upravleniiu riskami" [Compliance control in the banking sector. A new approach to risk management]. http://www.buk.irk.ru/library/sbornik_13/selezneva.pdf

Telnova, H. V. "Ryzhik-menedzhment kredytnoi diialnosti z pozytsii komplaiens-funksii banku" [Risk management of credit activity from the standpoint of the compliance function of the bank]. *Visnyk Skhidnoukrainskoho natsionalnoho universytetu imeni Volodymyra Dalia*, no. 6 (2016): 158-162.

Tsiutsiak, A. L., and Tsiutsiak, I. L. "Vprovadzhenia systemy komplaiens-kontroliu u vitchyznianu systemu nezalezh-

noho finansovoho kontroliu ta audytu" [Implementation of the Compliance Control System in the domestic system of independent financial control and audit]. *Naukovo-informatsiinyi visnyk «Ekonomika»*, no. 3 (2011): 200-206.

Voloshenko, A. V. "Komplaens-praktika kak preventivnyy metod borby s korruptsiyey" [Compliance practice as a preventive method of fighting corruption]. *Aktualni problemy ekonomiky*, no. 7 (2014): 405-413.

Zharii, Ya., and Kufaieva, V. "Komplaiens-model protsesu zabezpechennia finansovoi bezpeky komertsiiinoho banku" [Compliance model of the financial security of a commercial bank]. *Problemy i perspektyvy ekonomiky ta upravlinnia*, no. 2 (2016): 312-319.

УДК 338.242:364.05

ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ НЕДЕРЖАВНОГО ФІНАНСУВАННЯ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ

©2018 ГОЛОВНЯ О. М.

УДК 338.242:364.05

Головня О. М. Проблеми та перспективи недержавного фінансування соціально-економічного розвитку

Метою статті є оцінка можливостей недержавного фінансування соціального розвитку за допомогою нових методів. Провідне місце серед них належить громадським організаціям і прогресивним механізмам залучення коштів. Відповідаючи на потреби в інноваційних технологіях управління соціальним розвитком, національна економіка повинна запустити механізми активізації модернізаційних процесів. Для цього потрібно генерувати нові засоби досягнення соціально-економічних цілей, зокрема інтенсивного залучення коштів. До таких інноваційних технологій належить фандрайзинг, краудфандинг і краудсорсинг. Виконуючи похідну роль, такі технології є ефективним інструментом створення платформи для сприяння недержавному фінансуванню соціального розвитку. Співучасниками інноваційних технологій є автори оригінальних проєктів, стартапери, компанії, організації, спонсори та споживачі оригінальних продуктів. Фінансування соціальних проєктів шляхом надання грантів є значним кроком уперед із точки зору розвитку соціальної відповідальності бізнесу та участі в Глобальному договорі.

Ключові слова: соціальний розвиток, соціальні послуги, громадські організації, недержавне фінансування, гранти.

Рис.: 3. **Табл.:** 2. **Бібл.:** 9.

Головня Олена Михайлівна – доктор економічних наук, доцент, доцент кафедри менеджменту зовнішньоекономічної діяльності, готельно-ресторанної справи та туризму, Вінницький національний аграрний університет (вул. Сонячна, 3, Вінниця, 21008, Україна)

E-mail: ellens@meta.ua

УДК 338.242:364.05

UDC 338.242:364.05

Головня Е. М. Проблемы и перспективы негосударственного финансирования социально-экономического развития

Holovnia O. M. The Problems and Prospects of the Nonstate Financing of Socio-Economic Development

Целью статьи является оценка возможностей негосударственного финансирования социального развития с помощью новых методов. Ведущее место среди них принадлежит общественным организациям и прогрессивным механизмам привлечения средств. Отвечая на потребности в инновационных технологиях управления социальным развитием, национальная экономика должна запустить механизмы активизации модернизационных процессов. Для этого нужно генерировать новые средства достижения социально-экономических целей, в частности интенсивного привлечения средств. К таким инновационным технологиям принадлежит фандрайзинг, краудфандинг и краудсорсинг. Выполняя производную роль, такие технологии являются эффективным инструментом создания платформы для содействия негосударственному финансированию социального развития. Соучастниками инновационных технологий являются авторы оригинальных проєктов, стартаперы, компании, организации, спонсоры и потребители оригинальных продуктов. Финансирование социальных проєктов путем предоставления грантов является значительным шагом вперед с точки зрения развития социальной ответственности бизнеса и участия в Глобальном договоре.

The article is aimed at evaluating the possibilities of nonstate financing of social development with use of new methods. The leading place among them belongs to public organizations and progressive mechanisms of fundraising. Responding to the need for innovative technologies to manage social development, the national economy should launch mechanisms for revitalizing modernization processes. For this purpose it is necessary to generate new means of achievement of socio-economic goals, in particular intensive attraction of funds. To such innovative technologies belong fundraising, crowdfunding, and crowdsourcing. By performing a derivative role, such technologies are an efficient instrument for creating a platform of promoting the nonstate financing for social development. Contributors to innovative technologies are authors of original projects, startups, companies, organizations, sponsors, and consumers of original products. Financing social projects through grants is a significant step forward in terms of developing the social responsibility for business and participation in the Global Compact.

Keywords: social development, social services, public organizations, nonstate financing, grants.

Fig.: 3. **Tbl.:** 2. **Bibl.:** 9.

Holovnia Olena M. – D. Sc. (Economics), Associate Professor, Associate Professor of the Department of Management of Foreign Economic Affairs, Hotel and Catering and Tourism, Vinnytsia National Agrarian University (3 Soniachna Str., Vinnytsia, 21008, Ukraine)

E-mail: ellens@meta.ua

Головня Елена Михайловна – доктор экономических наук, доцент, доцент кафедры менеджмента внешнеэкономической деятельности, гостинично-ресторанного дела и туризма, Винницкий национальный аграрный университет (ул. Солнечная, 3, Винница, 21008, Украина)

E-mail: ellens@meta.ua

Перехід національного господарства до нової прогресивної моделі передбачає формування ефективної державної політики соціально-економічного розвитку. Різним аспектам соціального розвитку присвячено численні праці вітчизняних науковців, серед яких варто особливо відмітити Гарашук О. В. [3], Кінаш І. П. [6], Куценко В. І. [3], Третяк В. П. [9] та інших. У реалізації державної політики соціального розвитку актуалізується питання пошуку нових можливостей недержавного фінансування. Цьому питанню свого часу приділили увагу Бойко К. О. [7], Бойчук Н. Я. [2], Кобушко І. М. [7], Котенко Н. В. [7], Солосіч О. С. [2].

Україна має вибудувати власну модель соціально-економічного розвитку на довгострокову перспективу. У цій моделі важливо зосередити діяльність всіх стейкхолдерів на забезпеченні реального, якісно нового та ефективного інноваційного рипу розвитку. При цьому формується конкуренція серед підприємств усіх організаційно-правових форм господарювання, боротьба за доступ до фінансових засобів і, як бажаний результат, якісне задоволення життєвих потреб населення. За таких умов підвищується роль недержавних і благодійних організацій. До недержавного сектора належать громадські, благодійні, релігійні організації чи фонди та фізичні особи, діяльність яких пов'язана з наданням соціальних послуг.

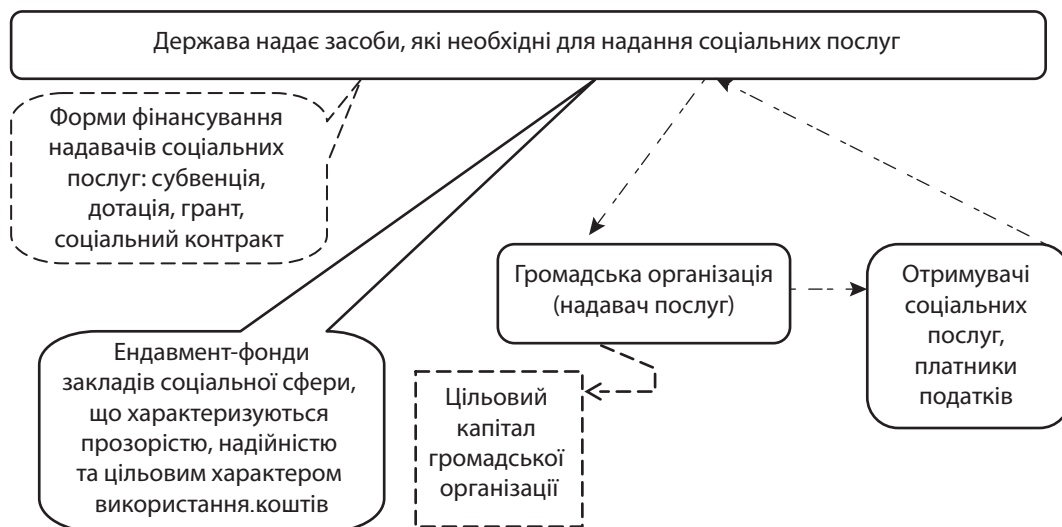
Станом на 1 квітня 2018 р. в Україні нараховувалося 81 598 зареєстрованих громадських організацій. Зазначені організації надають освітні послуги, правову допомогу, соціально-педагогічну та психологічну допомогу для молоді, різного роду підтримку для людей похилого віку, людей з інвалідністю, тяжкохворих людей, осіб з ВІЛ/СНІД, вимушеним переселенцям, ветеранам АТО (ООС) та їхнім сім'ям тощо. Багато організацій надають послуги безкоштовно, але з появою можливості соціального підприємництва можуть брати участь у державних закупівлях.

Суб'єкти фінансування в системі «держава ↔ громадська організація ↔ отримувачі соціальних послуг» (рис. 1) можуть вибрати будь-яку форму фінансування соціального розвитку, а саме:

- ✦ субвенцію, яка надається на фінансування заходів чи виконання визначеного обсягу роботи і підлягає поверненню у випадку порушення цільового використання;
- ✦ дотацію, яка видається на безповоротній основі для покриття поточних витрат організації чи виконання деяких видів робіт;
- ✦ грант, який виділяється для здійснення інноваційних проектів, коли можна визначити тільки основні цілі, завдання, очікувані результати і критерії оцінки;
- ✦ соціальний контракт, який передбачає високий рівень контролю, сферу діяльності, якість і кількість послуг, а також термін реалізації проекту.

У 2017 р. громадськими організаціями використано 6368937,8 тис. грн, з яких 3,6% становлять витрати на соціальні заходи, а 29,6% – витрати на благодійну діяльність (табл. 1).

В умовах такої взаємодії між державою, громадськими організаціями та одержувачами послуг важливе значення відіграє формування цільового капіталу громадських організацій. Цільовий капітал може сформувати нову модель позабюджетного фінансування суспільно значущих сфер: освіти, науки, охорони здоров'я, культури, спорту, соціальної допомоги. Зазначений капітал відкриває можливості для суб'єктів, що працюють в даних сферах, та акумуляції засобів для вирішення конкретних соціальних проблем. Цільовий капітал виникає за рахунок пожертвувань частини майна, що передається в довірче управління для отримання доходу і використовується

Рис. 1. Недержавне фінансування соціального розвитку за допомогою цільових фондів

Джерело: авторська розробка.

Використання коштів громадських організацій у 2017 р., тис. грн

Регіон/область	Усього	У т. ч. витрати на соціальні заходи	У т. ч. витрати на благодійну діяльність
Україна	6368937,8	230196,8	1890796,4
Вінницька	95049,0	2944,1	23632,6
Волинська	40848,7	824,0	8284,9
Дніпропетровська	473927,0	10238,3	307190,5
Донецька	171738,5	13749,1	23325,8
Житомирська	13824,1	593,7	1856,7
Закарпатська	190846,3	3431,8	26553,2
Запорізька	95190,5	4436,0	19316,6
Івано-Франківська	55953,6	1412,4	6327,4
Київська	48910,7	2189,8	5168,6
Кіровоградська	28206,5	1244,9	6721,4
Луганська	62526,4	2922,0	21309,8
Львівська	242753,8	7146,1	32414,9
Миколаївська	66947,1	3056,3	5406,3
Одеська	506664,7	13667,4	276426,5
Полтавська	68114,7	2044,7	9575,0
Рівненська	50583,8	1389,0	9773,1
Сумська	44719,9	2252,8	4204,5
Тернопільська	25723,3	1023,6	3281,6
Харківська	399995,5	7944,5	191253,4
Херсонська	28522,7	667,9	3210,0
Хмельницька	27326,4	800,2	11597,1
Черкаська	37189,1	1534,8	4107,7
Чернівецька	39390,7	635,4	1910,1
Чернігівська	38647,1	1375,4	5609,3
м. Київ	3515337,7	142672,6	882339,4

Джерело: складено за [5].

ся для фінансування статутної діяльності громадської організації. Такий капітал дозволяє досягнути фінансової стійкості громадської організації і реалізовувати інноваційні проекти, які вимагають довгострокового фінансування. Вкладники в цільовий капітал – це засновники фондів цільового капіталу, бізнесмени, комерційні організації, зарубіжні фонди, випускники вишів.

Соціальні послуги можуть надавати, поряд з громадськими організаціями, бізнес-структури та державні соціальні агентства, які конкурують між собою за отримання засобів з державного бюджету, добродійних фондів чи від соціально відповідального бізнесу. У випадку, коли на ринку присутня велика кількість надавачів послуг, а агентства мають справу з достатньо інформованими та компетентними клієнтами, розвивається ваучерна система

надання соціальних послуг. При цьому також відбувається укладання контрактів, але система орієнтована, перш за все, на клієнтів, конкуренція між надавачами послуг перенесена з рівня укладання контрактів на рівень задоволення потреб клієнтів, що сприяє підвищенню якості послуг [4].

У державній політиці соціального розвитку актуальною проблемою є пошук нових типів взаємодії між спільнотами для вирішення соціально важливих питань, зокрема пошук нетрадиційних джерел фінансування. Великою мірою пошуку та залученню коштів у соціальну сферу сприяють фандрайзинг, краудсорсинг і краудфандингові платформи, які є соціальними комунікаціями сфери аутсорсингу. Перераховані інструменти є новими типом взаємодії між різними учасниками спільних відносин і сприяють формуванню мережевої економіки знань (рис. 2).

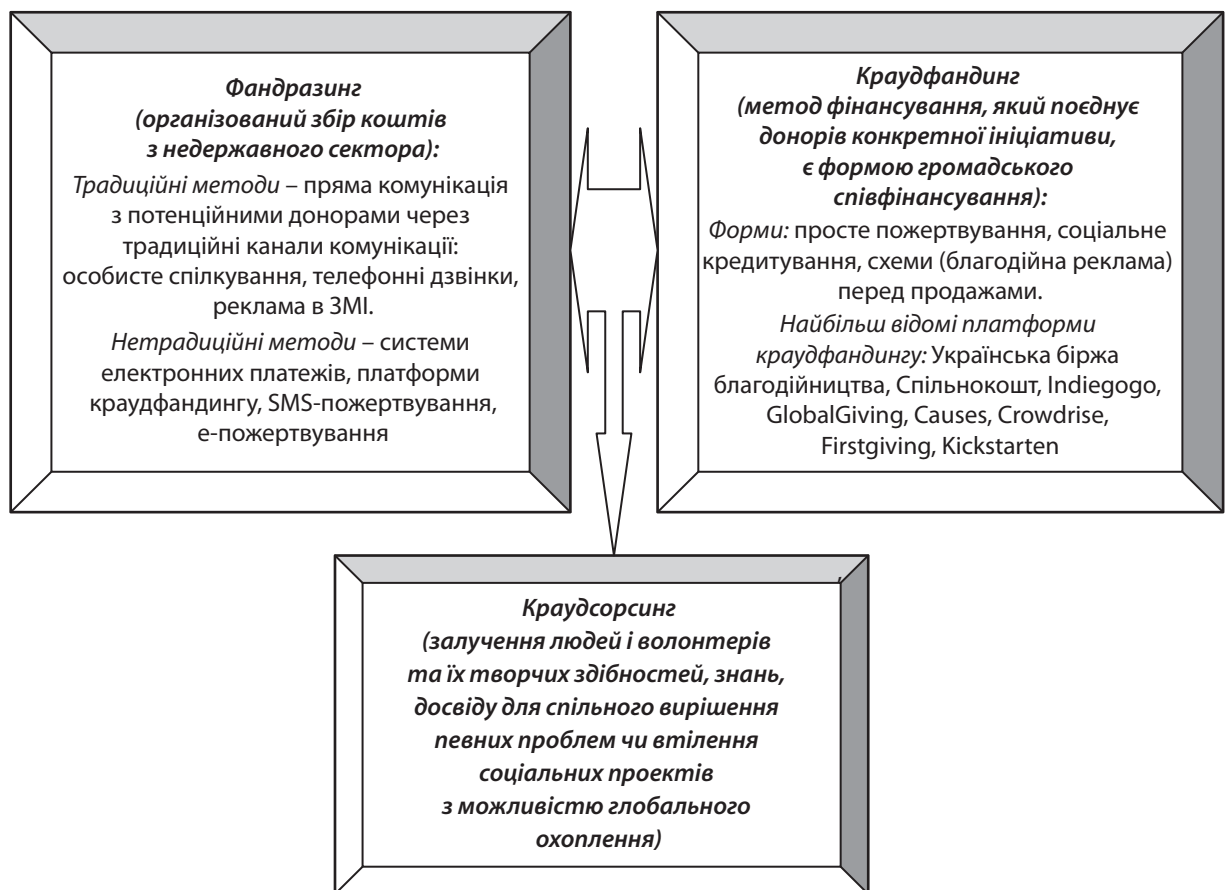

Рис. 2. Система нових практик залучення фінансових ресурсів для соціального розвитку

Джерело: авторська розробка.

Фандрайзинг є процесом залучення необхідних ресурсів для реалізації соціально важливих програм, проектів, грантів, конкурсів і є перспективним інструментом соціально відповідальної взаємодії бізнесу, держави, громадських організацій та інших суб'єктів соціального розвитку.

Краудсорсинг сприяє залученню людей та волонтерів до спільного вирішення певних проблем чи втілення соціальних проектів.

Краудфандинг є механізмом колективних дій з привертання уваги до важливих соціальних тем і благодійництва і може виступати своєрідною формою громадського фінансування.

Серед відомих краудфандингових платформ в Європі варто виділити сім найбільш активних (табл. 2).

Серед відомих краудфандингових платформ в Україні – Na-Starte, яка є майданчиком для фінансування стартапів, комерційних і соціальних проектів, бізнес-ідей, дає корисні знайомства, аудиторію для проекту [8].

Одним із нетрадиційних джерел фінансування соціального розвитку є гранти. Гранти – це цільові кошти, що надаються на безповоротній основі організаціям або фізичним особам на реалізацію екологічних чи соціальних проектів, благодійних програм, а також на проведення досліджень, навчання з по-

дальшим звітом про їх використання та результати зміни ситуації.

Програмні гранти, що мають план дій, можуть надаватися на виконання певної програми, наприклад надання послуг. Гранти розвитку – на навчання, дослідження, участь у заходах, підтримку діяльності організації, стартові для новостворених організацій.

Сьогодні в Україні є низка діючих грантових програм у сфері освіти, науки, медицини, соціального забезпечення. Фінансування соціальних проектів шляхом надання грантів є значним кроком уперед із точки зору розвитку соціальної відповідальності бізнесу. Спрямування благодійних коштів у соціальні проекти громадських організацій можна розглядати як соціальні інвестиції, котрі дозволяють розвивати людські ресурси, створювати нові послуги, відкривати додаткові робочі місця, поліпшувати умови життя населення. Такий підхід дозволяє максимально локалізувати соціальне партнерство, тобто наблизити його до споживача соціальної послуги, одночасно стимулювати розширення його спектра, гнучкості до інноваційних рішень, конкурентоздатність. Хоча державний сектор тримає в руках фінансові важелі і є замовником послуг, основним суб'єктом виступають незалежні організації та

Характеристика найвідоміших краудфандинг-платформ

№ з/п	Назва краудфандинг-платформи	Країна	Характеристика краудфандинг-платформи
1	Ululu	Франція	З моменту свого створення (2010 р.) платформа змогла зібрати кошти для більш ніж 4900 творчих, інноваційних і суспільних проєктів. Стала першою платформою, що змогла зібрати кошти двома методами: менеджмент проєкту міг виставити суму, яка необхідна, або влаштувати попередню продаж товару чи послуги
2	Crowdculture	Швеція	Проєкт може залучати кошти приватних інвесторів та засоби з державних фондів. Частка державних засобів залежить від кількості голосів, що набрав проєкт
3	Goteo	Іспанія	Фінансування відбувається в два тури, кожен з яких триває 40 днів. Завдання першого туру – зібрати мінімально необхідну суму. Під час другого туру збирають оптимальну суму для вдосконалення проєкту
4	Derev	Італія	Інтерактивна платформа для впровадження соціальних інновацій дає можливість зібрати кошти для проєктів, підписи для петицій, замовити телеєфір трансляції звернень чи інтерв'ю
5	Wemaceit	Швейцарія	Платформа для творчої індустрії. За останні два роки платформа допомогла запустити 550 проєктів на загальну суму 4 млн швейцарських франків
6	Ulej	Білорусь	Найбільш популярним напрямом є соціально-культурні, проєкти, що пов'язано з національно-культурною ідентичністю
7	YguruYogur	Азербайджан	Платформа створена за підтримки Фонду молоді Азербайджану, яка направлена на реалізацію культурних проєктів

Джерело: складено за [1].

громади як структури, що забезпечують послуги за місцем проживання. При цьому громадські організації, як правило, самостійно знаходять позабюджетні засоби для своєї діяльності, а якщо отримують кошти від держави, то витрачають їх набагато ефективніше та надають послуги населенню безкоштовно чи за цінами, нижчими за ринкові.

Таким чином, відбувається економія заходів споживачів і зменшуються витрати держави на соціальні витрати. Споживачі послуг часто стають працівниками і волонтерами цих організацій, отже, відбувається реінтеграція в суспільство.

Зважаючи на потреби населення, основними напрямками діяльності таких організацій може бути підтримка благодійних ініціатив місцевого бізнесу і зміцнення організаційного потенціалу громадських організацій. Протягом 2007–2017 рр. витрати громадських організацій України на благодійну діяльність зросли у 7 разів.

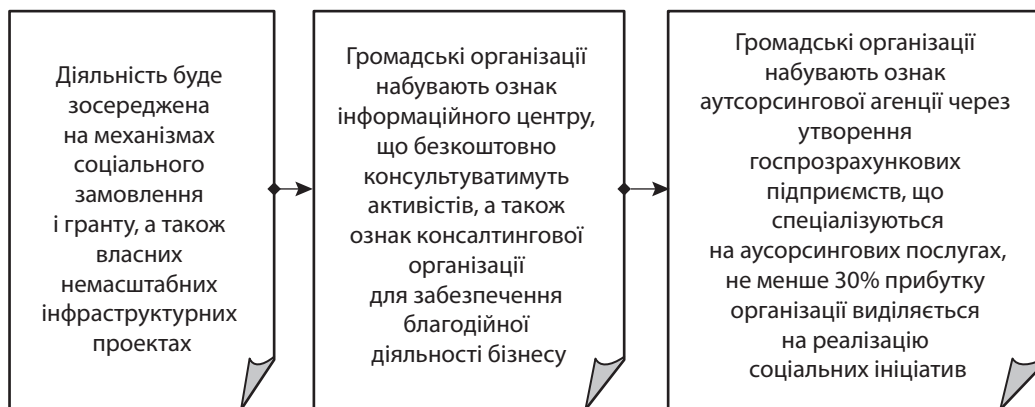
Формування фондів громадських організацій пропонується здійснювати у три етапи, від яких залежатимуть способи реалізації кожного з напрямів їх діяльності (рис. 3).

На першому етапі через неможливість накопичення адекватного капіталу найбільшу роль у роботі організацій відіграватиме бюджетне фінансування, а їх діяльність буде зосереджена на механізмах со-

ціального замовлення і гранту, а також власних немасштабних інфраструктурних проєктах. На другому етапі громадські організації набувають ознак інформаційного центру, що безкоштовно консультиватимуть активістів, а також ознак консалтингової організації для забезпечення благодійної діяльності бізнесу. З благодійних внесків формується постійний фінансовий капітал відповідного обсягу, одна частина якого буде передбачена для адміністративних потреб, а інша – розміщуватиметься на депозиті, відсотки за якими спрямовуватимуться на виконання функцій громадських організацій. На третьому етапі їх діяльність у напрямі підтримки благодійних ініціатив бізнесу доцільно організувати на засадах аутсорсингової агенції через утворення госпрозрахункових підприємств, що спеціалізуються на аутсорсингових послугах.

ВИСНОВКИ

Необхідний цілеспрямований вплив органів влади на формування головних інститутів, пов'язаних з реалізацією основних потреб суспільства і громадян, які, своєю чергою, стають суб'єктами державного регулювання економічних процесів. Сьогодні органи влади не змогли суттєво вплинути на такі інститути, але держава зобов'язана взяти на себе функції головного координатора дії інших інститутів, що є суб'єктом економічної політики. Органи влади, впливаючи на соціальні потреби, мають діяти на век-

Рис. 3. Етапи трансформації соціальних функцій громадських організацій

Джерело: авторська розробка.

тор економічних процесів, що протікають в державі, та на кожен суб'єкт економічної політики. Створення соціально-економічних передумов залучення громадян, різних соціальних груп і прошарків до реалізації своїх потреб та інтересів є важливим інструментом управління економічними процесами в державі.

Процес взаємодії недержавних організацій та влади може набути ознак системності за рахунок механізму соціального замовлення. Соціальне замовлення – це, передусім, управлінська технологія вирішення соціальних проблем громади шляхом акумулювання коштів місцевого бюджету, підприємств і організацій та розподіл їх на конкурсних засадах серед громадських організацій. ■

ЛІТЕРАТУРА

1. 9 краудфандинг-платформ для фінансування культурних ініціатив. URL: <https://www.culturepartnership.eu/article/10-crowdfunding-platforms>
2. **Бойчук Н. Я., Солосіч О. С.** Фандрайзинг як сучасний метод реалізації соціально важливих ініціатив. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія «Економічні науки»*. 2017. Вип. 27 (3). С. 7–10.
3. **Гаращук О. В., Куценко В. І.** Освітня домінанта як каталізатор динамічного соціально-економічного розвитку. *Проблеми і перспективи економіки та управління*. 2015. № 4. С. 31–39.
4. **Головня О. М.** Державна політика соціального розвитку України в контексті забезпечення стабілізації економіки: (теорія, методологія, перспективи) : монографія. Запоріжжя : Видавничий дім «Гельветика», 2017. 492 с.
5. Діяльність громадських організацій в Україні у 2017 році : статистичний збірник. Київ : Державна служба статистики України, 2018. 75 с.
6. **Кінаш І. П.** Соціальна домінанта сталого розвитку: теоретичний аспект. *Актуальні проблеми розвитку економіки регіону*. 2015. Вип. 11 (1). С. 174–178.
7. **Кобушко І. М., Котенко Н. В., Бойко К. О.** Використання інформаційних технологій у фандрайзингу для соціальних проектів та стартапів. *Соціальна економіка*. 2017. № 2. С. 93–99.

8. Краудфандинг в Україні: Na-Starte. URL: <https://na-starte.com/about/media>

9. **Третяк В. П.** Пріоритети соціальної політики, які сприяють виходу України на траєкторію сталого розвитку. *Актуальні проблеми економіки*. 2013. № 5. С. 176–184.

REFERENCES

- “9 crowdfunding-platform dlya finansirovaniya kulturnykh initsiatyv” [9 crowdfunding platforms for financing cultural initiatives]. <https://www.culturepartnership.eu/article/10-crowdfunding-platforms>
- Boichuk, N. Ya., and Solosich, O. S. “Fandraizynh yak suchasnyi metod realizatsii sotsialno vazhlyvykh initsiatyv” [Fundraising as a modern method of implementing socially important initiatives]. *Naukovyi visnyk Khersonskoho derzhavnoho universytetu. Seriya «Ekonomiczni nauky»*, no. 27 (3) (2017): 7-10.
- Dialnist hromadskykh orhanizatsii v Ukraini u 2017 rotsi : statystychnyi zbirnyk* [The Activities of Public Organizations in Ukraine in 2017: Statistical Compilation]. Kyiv: Derzhavna sluzhba statystyky Ukrainy, 2018.
- Harashchuk, O. V., and Kutsenko, V. I. “Osvitnia dominanta yak katalizator dynamichnoho sotsialno-ekonomichnoho rozvytku” [Educational dominant as a catalyst for dynamic socio-economic development]. *Problemy i perspektyvy ekonomiky ta upravlinnia*, no. 4 (2015): 31-39.
- Holovnia, O. M. *Derzhavna polityka sotsialnoho rozvytku Ukrainy v konteksti zabezpechennia stabilizatsii ekonomiky: (teoriia, metodolohiia, perspektyvy)* [State policy of social development of Ukraine in the context of ensuring the stabilization of the economy: (theory, methodology, prospects)]. Zaporizhzhia: Vydavnychiy dim «Helvetyka», 2017.
- “Kraudfandynh v Ukraini: Na-Starte” [Croydfanting in Ukraine: Na-Starte]. <https://na-starte.com/about/media>
- Kinash, I. P. “Sotsialna dominanta staloho rozvytku: teoretichnyi aspekt” [Social Dominant of Sustainable Development: Theoretical Aspect]. *Aktualni problemy rozvytku ekonomiky rehionu*, no. 11 (1) (2015): 174-178.
- Kobushko, I. M., Kotenko, N. V., and Boiko, K. O. “Vykorystannia informatsiinykh tekhnolohii u fandraizynhu dlia sotsialnykh proektiv ta startapiv” [Using information technology for fundraising for social projects and startups]. *Sotsialnaya ekonomika*, no. 2 (2017): 93-99.
- Tretiak, V. P. “Priorytety sotsialnoi polityky, yaki spriyaiut vykhodu Ukrainy na traiektoriiu staloho rozvytku” [Priorities of social policy that contribute to Ukraine's path to sustainable development]. *Aktualni problemy ekonomiky*, no. 5 (2013): 176-184.